Årsberetning 2022

Ta vare på smilet

Tannhelsetjenestens
kompetansesenter
Rogaland

Innhold

Forord 5

Kompetansesenterets samfunnsoppdrag 6

Virksomheten 7

Historien 7

Organisering 7

Økonomi 7

Personell 7

Klinisk virksomhet 8

TkRogaland og covid-19-situasjonen 8

Ansatte, årsverk og arbeidsforhold 8

Spesialistkandidater 9

Henvisninger 9

Kompetanse- og fagutvikling 10

Forskning 13

Rekruttering 13

Ekstern finansiering: tildelinger, søknader og aktive prosjekter 13

Publisering og formidling 14

Forskningssamarbeid og nettverk 16

En kort oversikt over de største prosjektene 16

Forord

Tannhelsetjenestens Kompetansesenter Rogaland, TkRogaland, utgjør en forskjell for innbyggerne i fylket. Haugesund og Stavanger spesialisttannklinikk gir befolkningen i Rogaland trygge og omsorgsfulle spesialisttannhelsetjenester.

Vi tilbyr tverrfaglig behandling til dem med størst munnhelseutfordringer. Vi har fokus på å unngå overdiagnostikk og overbehandling, og på å gi nødvendig tannhelsehjelp.

Hele organisasjonen har kvalitet og pasientsikkerhet i fokus. TkRogaland ønsker å bidra til å skape åpenhet og dialog omkring uønskede hendelser. Først når vi våger å snakke om feil og kvalitetsavvik, er det mulig å gjøre noe med dem.

De odontologiske kompetansesentrene har et særskilt ansvar for forskning rettet mot innbyggere med rettigheter til offentlig finansierte tannhelsetjenester og personer med omfattende tannhelseproblemer. Forskningsavdelingen ved TkRogaland er opptatt av ulikhet i munnhelse, og driver praksisnær forskning på sårbare og spesielt utsatte pasientgrupper.

De regionale odontologiske kompetansesentrene er tannhelsetjenestens parallell til sykehusene. Tannhelsepersonellet vårt gir råd, veiledning og opplæring til både offentlige og private kollegaer.

Tannhelsetjenestens Kompetansesenters årsmelding må sees i sammenheng med Tannhelse Rogalands årsmelding. Vi er gjensidig avhengige av hverandre. Vi lykkes sammen, og vi har felles utfordringer.

Årsrapporten viser noe av bredden og omfanget av TkRogalands samfunnsnyttige og viktig arbeid.

Kompetansesenterets samfunnsoppdrag

Stortinget har helt siden 2003 bevilget midler til etablering og oppbygging av regionale odontologiske kompetansesentre. Det finnes i dag fem odontologiske kompetansesentre i landet. De er lokalisert i Oslo, Bergen, Trondheim, Tromsø og Stavanger.

De regionale odontologiske kompetansesentrene bidrar til oppbygging av et tannhelsefaglig kompetansemiljø i regionen. Det sikrer befolkningen tverrfaglig spesialistbehandling og bidrar til fagutvikling og forskning i hele tannhelsetjenesten.

De odontologiske kompetansesentrenes hovedoppgaver er å:

- øke tilgjengeligheten til tverrfaglige spesialisttannhelsetjenester
- bidra til fagutvikling og tilby rådgivning og etterutdanning
- drive praksisnær forskning
- tilby klinisk praksis for tannleger under spesialistutdanning

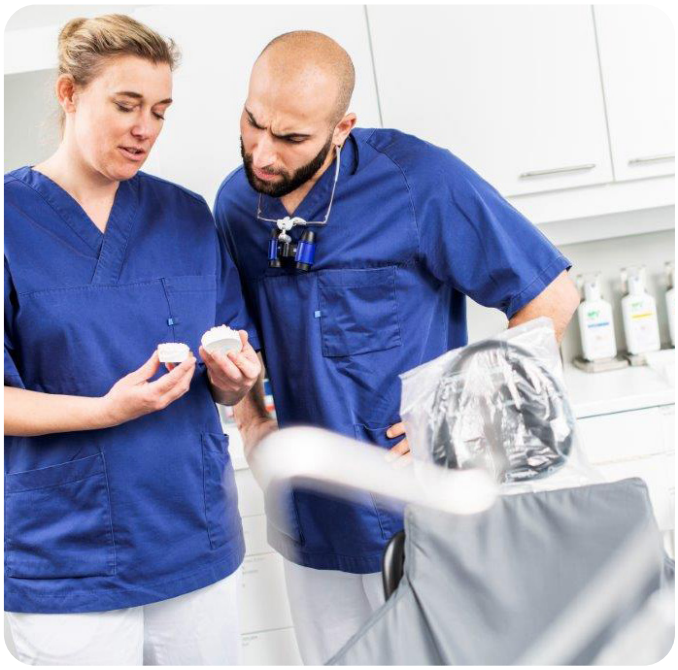

Virksomheten

TkRogaland eies av Tannhelse Rogaland FKF. Tannhelse Rogaland FKF er et fylkeskommunalt foretak og ivaretar fylkeskommunens ansvar for den offentlige tannhelsetjenesten.

Det er et nært og godt samarbeid mellom Kompetansesenteret og Tannhelse Rogaland. Kompetansesenteret består av Stavanger og Haugesund spesialisttannklinikker, en forskningsavdeling og en avdeling som tilbyr tilrettelagt tannbehandling til pasienter som ikke mestrer ordinær tannbehandling.

Kompetansesenteret sikrer befolkningen tverrfaglig spesialisttannhelsetjenester i hele regionen. Det mottar henvisninger fra offentlige og private tannklinikker, og fra primær- og spesialisthelsetjenesten.

Rogaland har ikke tannlege- og tannpleierutdanning. Universitetet og høyskolene i fylket har ikke et fagmiljø med tannhelsefaglig kompetanse. TkRogaland har derfor en viktig rolle i fagutvikling og kompetanseheving i regionen.

Forskingsavdelingens visjon er «bedre oral helse for de mest sårbare pasientene». Avdelingen driver praksisnær forskning i samarbeid med andre fagmiljøer, både lokalt og nasjonalt. Det gir oral helseforskning i en region hvor dette tidligere har vært fraværende.

Alle disse faktorene bedrer både tilgjengelighet og kvalitet på tannhelsetjenestene i Rogaland, både i den offentlige- og private tannhelsetjenesten.

Historien

Tannhelse Rogaland opprettet Rogaland spesialisttannklinikk i 2008, og har siden videreutviklet den til et fullverdig kompetansesenter, i kontinuerlig vekst og utvikling. Kompetansesenteret flyttet inn i nye lokaler i Hillevåg i 2016. Lokalene er allerede blitt for små, og det er behov for utvidelse av både Stavanger spesialisttannklinikk og forskningsavdelingen. Tannhelse Rogaland har inngått avtale om å leie nye lokaler i etasjen under Kompetansesentret i Hillevåg. Tanken er at forskningsavdeling skal flytte ned, og at Stavanger spesialisttannklinikk skal utvides i deres tidligere lokaler.

Fylkestannhelsesjefen er øverste leder for Tannhelsetjenestens kompetansesenter Rogaland. Leder av TkRogaland har det daglige lederansvaret og sitter i fylkestannhelsesjefens ledergruppe. Forskningsavdeling ledes av forskingsleder. Det er ansatt leder for TOO-teamene, og det er klinikkledere på Haugesund- og Stavanger spesialisttannklinikk. Disse lederne utgjør Kompetansesenterets ledergruppe. Mellomlederne har ulik stillingsprosent knyttet til ledelse og varierende grad av personal, fag og økonomiansvar.

Økonomi

Kompetansesenteret får sine inntekter fra Helsedirektoratets tilskuddsordning, Etablering og drift av regionale odontologiske kompetansesentre, overføringer fra Tannhelse Rogaland, pasientinntekter og noe ekstern finansiering. I 2022 var det for første gang ikke et mindre forbruk statlige midler fra Helsedirektoratet. Dette merforbruker dekkes av Tannhelse Rogaland.

Personell

TkRogaland har god bemanning. Det er lav turnover og ingen vakante stillinger.

Det har blitt ansatte tre nye tannlegespesialister i 2022. To av dem har dobbelkompetanse og én er i doktorgradsløpet. Sistnevnte har tidligere vært ansatt som tannlege i Tannhelse Rogaland og har hatt avtale om lønn under utdannelsen mot bindingstid.

Nye tannlegestillinger fører til økt behov for hjelpepersonell. Det er ansatt en ny tannpleier i 2022 og flere nye tannhelsesekretærer. Det har vært utfordrende å rekruttere til ledige tannhelsesekretærstillinger i 2022. Det er også i denne yrkesgruppen vi finner høyest turnoverintensjon. Flere oppgir at de vurderer å begynne i den private tannhelsetjenesten. Årsakene til dette er bedre betingelser, da først og fremst lønn, men også at de opplever stort arbeidspress på jobben.

Stillingstype	Antall
Forskningsansatte	17
Tannlegespesialister	23
Eksterne tannlegespesialister	4
Tannpleiere	4
Tannhelsesekretærer	27
Psykologer	3
Resepsjonist	2
Administrasjon og støttepersonell	1
Ledelse	5

Klinisk virksomhet

TkRogaland og covid-19-situasjonen

Covid-19-pandemien førte til store endringer i den vanlige driften i hele helsetjenesten. Heldigvis har det ikke vært nødvendig å stenge tannklinikkene helt i 2022, men det har i perioder vært redusert drift. Covid-19-pandemien har påvirket driften, både i begynnelsen og slutten av 2022. Da anbefalte FHI å ha forsterket basalt smittevern i hele helsetjenesten. Tiltakene har ikke direkte redusert effektiviteten, men det har vært mange kansellerte pasientavtaler pga. sykdom hos både ansatte og pasienter.

Stavanger Universitetetsjukehus hadde redusert drift de tre første månedene av 2022. Det førte til at vi ikke fikk tilbud om generell anestesi to ganger i uken. Det førte til forsinkelser i pasientbehandlingen.

Utstrakt bruk av smittevernutstyr har vært utfordrende i kommunikasjon med små barn, psykisk utviklingshemmede og andre sårbare pasienter med svekkede kognitive evner. Medarbeiderne opplever det som varmt og ukomfortabelt å bruke smittefrakker store deler av dagen.

Ansatte, årsverk og arbeidsforhold

Det finnes åtte ulike odontologiske spesialiteter. I 2022 vedtok myndighetene å godkjenne en ny spesialitet, kalt multidisiplinær odontologi. Alle spesialitetene er representert på Kompetansesenteret i ulike stillingsbrøker. De fleste medarbeiderne er ansatt i faste stillinger, men det er også tre tannlegespesialister som etter eget ønske er ansatt i mindre små midlertidige engasjement. Vi har i deler av året kjøpt radiologiske tjenester av Tannhelsetjenestens Kompetansesenter Vestland. Det er fire tannleger fra allmenn tannhelsetjenesten som deltar i TMD behandling på Stavanger spesialisttannklinikk.

Antall personer pr. 31.12.2022						
Fagområde	**Stavanger**		**Haugesund**		**Totalt**	
	Person	**%**	**Person**	**%**	**Person**	**%**
Endodonti (rotfylling)	2	100	1	100*	3	200
Oral medisin og oral kirurgi	3	210	1	100	4	310
Oral protetikk (rehabilitering)	3	200	1	100	4	300
Pedodonti (barnetannpleie)	3	300	1	80	3	380
Kjeveortopedi (tannregulering)	4	210	1	100	5	310
Kjeve- og ansiktsradiologi (røntgen)	1	20	1	20	1	40
Periodonti (tannkjøttsbehandling)	1	50*	1	50	1	100
Multidisiplinær odontologi	0		0	0		0
Tannpleier	3	210	1	100	4	310
Tannleger	4	40			4	40
Totalt	**24**	**1340**	**8**	**550**	**29**	**1990**

Spesialistkandidater

Tannhelse Rogaland opprettet i 2012 et utdanningsfond. Det finansierer lønn til spesialistkandidater under utdanning. Spesialistkandidatene tilbys 75% lønn under utdanning mot bindingstid. Det er et viktig rekrutteringstiltak for tannlegene i allmenn tannhelsetjeneste. En spesialist i periodonti var ferdige med spesialistutdannelsen sin i 2022. Det er for tiden ingen tannleger i Tannhelse Rogaland som er under spesialistutdanning. To tannleger har vært i prekvalifiseringsprogram i 2022.

Henvisninger

Både Haugesund og Stavanger spesialisttannklinikker tar imot henvisninger fra privat og offentlig tannhelsetjeneste. Det er gledelig å se at vi stadige også mottar flere henvisninger fra primær- og spesialisthelsetjenesten for øvrig. Det kan tyde på at odontologien er i ferd med å integreres bedre i medisinen.

Det er inngått avtale med Vestland fylkeskommune om at prioriterte pasienter i Sør-Hordaland tilbys spesialisttannlegetjenester i Haugesund. Tannhelsetjenesten i Agder henviser barn bosatt nordvest i fylket til pedodontistene på Stavanger spesialisttannklinikk.

Antall henvisninger			
Fagområde	**Stavanger**	**Haugesund**	**Totalt**
Endodonti (rotfylling)	750	486	1236
Oral kirurgi	1102	468	1603
Oral protetikk (rehabilitering)	506	144	650
Pedodonti (barnetannpleie)	431	146	577
Kjeveortopedi (tannregulering)	296	81	377
Kjeve- og ansiktsradiologi (røntgen)	181	164	345
Periodonti (tannkjøttsbehandling)	98	126	224
Multidisiplinær odontologi	Data mangler. Tannlegen var ansatt i en liten stilling i kort tid.		
Totalt	**3364**	**1615**	**4974**

Kompetanse- og fagutvikling

Rådgivning, veiledning og fagstøtte

De regionale odontologiske kompetansesentrene er tannhelsetjenestens parallell til sykehusene. Tannlegespesialistene har deler av arbeidstiden sin avsatt til fagstøtte. De gir råd og veiledning til kollegaer i offentlig og privat tannhelsetjeneste. Allmenntannlegene henviser pasienter, eller tar kontakt med spesialistene på telefon eller e-post når de har spørsmål om diagnose eller behandling.

Kurs og foredrag arrangert av TkRogaland

Kompetansesenteret har de siste årene arrangert flere klinisk rettede kurs og forskningsseminar. Både for den offentlige- og private tannhelsetjenesten inviteres til gratis kurs.

Seminar og kurs på Kompetansesenteret

Lofstad M, spesialist i protetikk, Behandling av leppe-ganespalte et teamarbeid, 21. april 2022.

Løken A, tannlege og advokat, Helserett og etiske retningslinjer – når pasienten klager, 2. juni 2022.

Blindheim G og **Benediktsdottir I,** spesialister i kjeve og ansiktsradiologi, OPG-tolking og alt du vite om det, 20 sept. 2022.

Samuelsen E, spesialist i endodonti, arbeidskurs i Wave One Gold, 20 okt. 2022.

Samuelsen E, spesialist i endodonti, Endo fra A-Å de viktigste faktorene for å lykkes innen endo, 20 okt. 2022.

Samuelsen E, spesialist i endodonti, Endodonti for tannhelsesekretærer – viktigheten av tannlegens høyre hånd, 27 okt. 2022.

Olsen-Bergem H, spesialist i oral medisin og oral kirurgi, ph.d., president i NTF. Sammenheng mellom oral helse og generell helse, 15 nov. 2022.

Foredrag av ansatte på Stavanger- og Haugesund spesialisttannklinikk.

Skeie IG og **Haugland L,** spesialister i kjeveortopedi, Hva skal en kjeveortopedisk henvisning inneholde? Tannhelse Rogalands personellmøte, 5. mai 2022.

Hansen TL, Lee HH og **Myhren LE,** spesialist i protetikk, tannlege og forsker, Resultater fra et pilotprosjekt, tverrfaglig TMD-behandling, del 1. Tannhelse Rogalands personellmøte, 6. mai 2022.

Storesund T og **Østensjø VK,** spesialist i protetikk og spesialist i oral medisin og oral kirurgi, Kasuspresentasjoner, Tannhelse Rogalands personellmøte, 5. og 6. mai 2022.

Pettersen E, tannpleier, Cariogram som hjelpemiddel i klinikken, Norsk Tannpleierforenings fagkonferanse, 2. og 3. juni 2022.

Hansen TL, spesialist i protetikk, Diagnostisering og praktisk TMD undersøkelse, Norsk Tannpleierforenings fagkonferanse, 2. og 3. juni 2022.

Skeie IG, spesialist i kjeveortopedi, Traumatic Dental Injuries among Young Orthodontic Patients in Western Norway: Patterns of Occurrence, Severity and Referral Routines, EOS (European Orthodontic Society) Congress, 3. juni 2022.

Queseth HM, tannlege, Tilrettelagt tannbehandling eller angstbehandling? Den nasjonale TOO-nettverkssamlingen i Oslo. 14. sept. 2022.

Pawlowski AA, spesialist i pedodonti, Tilpasning og tilrettelegging av undersøkelse/tannbehandling av barn med autismespekterdiagnose, Nord Rogalands distriktsmøte, 21. sept. 2022.

Lee HH, tannlege, Livskvalitet hos pasienter med TMD etter tverrfaglig behandling, Tannlegemøte, Stavanger Tannhelsedistrikt, 24. okt. 2022.

Queseth HM, tannlege, Lokal anestesi til barn og engstelige pasienter. Digitalt seminar or nyansatte tannleger og tannpleiere i Nord -Rogaland tannhelsedistrikt, 26.okt. 2022.

Queseth HM, tannlege, Huskeliste i angstbehandlingsforløpet. Digital fagdag for TOO team i TKRogaland 27. okt. 2022.

Benediktsdottir I, spesialist i kjeve og ansiktsradiologi, CBCT– indikasjoner, innstillinger og gransking, Årskurs til den Islandske tannlegeforeningen, 28. okt. 2022.

Queseth HM, tannlege, Pasienter med tannbehandlingsangst-å tilpasse seg angsten eller behandle den. fagdag i TK Vestland. 25. nov. 2022.

Østensjø VK, spesialist i oral medisin og oral kirurgi, Tannkirurgi – hva trenger man, hvordan gjør man det og hva bør man tenke på? Distriktsmøte for Stavanger tannhelsedistrikt, 29. nov. 2022.

Pawlowski AA, spesialist i pedodonti, One size does not fit all, Stavangers spesialisttannklinikks julemøte, 1. des. 2022.

Knie LV, spesialist i periodonti, ph.d.-stipendiat, Røykings betydning for periodontitt, Stavangers spesialisttannklinikks julemøte, 2. des. 2022.

Hansen TL, spesialist i protetikk, Erfaringer og funn fra TMD-prosjektet, Stavangers spesialisttannklinikks julemøte, 2. des. 2022.

Tverrfaglig spesialistgruppe

Tverrfaglig spesialistgruppe er en behandlings- og planleggingsgruppe, som består av tannpleiere, spesialister innen pedodonti, kjeveortopedi, oral kirurgi og oralprotetikk. Kompetanse i radiologi, endodonti og periodonti kan innhentes umiddelbart ved behov. Alle spesialistene er ansatt på Stavanger spesialisttannklinikk, bortsett fra en ekstern spesialist i kjeveortopedi, som er privat- praktiserende i Bergen. Gruppen ledes av en spesialist i pedodonti som forbereder kasusene, koordinerer behandling og skriver epikriser. Pasienter med behov for tverrfaglig utredning og behandlingsplanlegging kan henvises til gruppen. Flere av pasientkasusene har kompliserte medisinske og odontologiske utfordringer. Det er ofte nødvendig å samarbeide med Stavanger Universitetssjukehus og TAKO-senteret om disse pasientene. TAKO-senteret er et nasjonalt Kompetansesenter for oral helse ved sjeldne diagnoser. Den tverrfaglige spesialistgruppen hadde syv møter og behandlet 23 kompliserte pasientkasus i 2022.

Hospitering

Hospitering innebærer at hospitanten (spesialist, allmenntannlege, tannpleiere eller tannhelsesekretærer) er til stede og får opplæring under spesialistbehandling. Både ansatte i offentlig og privat tannhelsetjeneste er velkomne til å hospitere på Haugesund og Stavanger spesialisttannklinikker. Noen ganger behandles pasienten av hospitanten under veiledning av spesialisten, andre ganger er det spesialisten som behandler pasienten med deltagelse av allmenntannlegen. Det gis også mulighet for at hospitanten tar med egne pasienter som behandles under veiledning av spesialister. Klinisk trening er nødvendig for å tilegne seg praktiske ferdigheter.

Noen tannlegespesialister tilbyr opplæring på allmenn tannlegenes hjemmeklinikk. Da behandler allmenntannlegen(e) pasientene under veiledning av tannlegespesialist.

Kompetansesenteret hadde i 2022 tannleger i hospitering i til sammen 21 dager, tannpleiere i 4 dager og tannhelsesekretærer i 10 dager. For aller første gang bidro vi med praksisplass for en tannhelsesekretærelev og gjorde oss blandede erfaringer med det.

Prekvalifisering

Prekvalifisering er mer systematisk og langvarig hospitering. Hensikten med prekvalifisering er å styrke opptaksmuligheten til spesialistutdanningen. Det forventes at tannlegen under prekvalifiseringsperioden bygger opp en mappe med egne kasus som blir behandlet under veiledning. Det anbefales også at man deltar i et forskningsprosjekt. Det har vært en kandidater som har fått prekvalifisering i 2022. På grunn av plassmangel på Stavanger spesialisttannklinikk har det ikke vært mulig å gi så godt tilbud om prekvalifisering som man kunne ønske seg.

Spesialistutdanning

Kompetansesenteret har ikke hatt noen spesialistkandidat i praksis i 2021.

TOO – tilrettelagt tannhelsetilbud til tortur- og overgrepsutsatte og personer med sterk angst for tannbehandling (odontofobi)

Fylkeskommunene har fått i oppdrag av Helsedirektoratet å gi et tilrettelagt tannbehandlingstilbud til torturoverlevere, overgrepsutsatte og personer med sterk tannbehandlingsangst. Tannhelsetjenestens kompetansesentre har egne behandlerteam som tilbyr angstreduserende behandling.

Behandlingen består av to faser: først behandling av angstlidelser og deretter oral rehabilitering.

Tverrfaglige behandlerteam behandler først angstlidelsen, og deretter rehabiliteres tannsettet. Teamene består av psykolog, tannlege, tannhelsesekretærer – og i noen tilfeller tannpleier. Tannhelse Rogaland har opprettet syv tverrfaglige team. Teamene er lokalisert i Haugesund, Stavanger og på Nærbø.

Tannhelsepersonellet har tidligere jobbet i 20 prosent i TOO, og resten av tiden i allmenn praksis i Tannhelse Rogaland. Vi forsøker nå å øke stillingsprosenten i TOO, og mot slutten av 2022 lyste vi ut en 100-prosent stilling for tannlege og en tannhelsesekretær.

Rehabilitering av pasientene som er ferdigbehandlet i de tverrfaglige teamene, blir utført både i egen organisasjon og hos privatpraktiserende tannleger. Det er utstrakt bruk av narkosetjenester i denne gruppen. Mange har omfattende rehabiliteringsbehov, og spesialisttannbehandling er ofte nødvendig.

Både den psykologiske behandlingen og tannbehandlingen i etterkant er gratis for pasientene. Det er lange ventelister både lokalt og nasjonalt for å motta behandling. Ventetiden varierer noe i fylket, men det er mellom 1,5 og 2 års ventetid.

I 2021 ble det gjennomført en nasjonal evaluering av TOO-tilbudet. I etterkant av den nedsatte Helsedirektoratet en arbeidsgruppe som skal vurdere endringer i TOO-tilbudet basert på funn i evalueringen. Det er et overmodnet mål å skape en mer enhetlig praksis i tjenesten, både lokalt og nasjonalt. Fylkestannhelsesjefen deltar sammen to andre fylkestannleger i arbeidsgruppen.

Evalueringen peker blant annet på at de lange ventelistene kan henge sammen med at inklusjonskriteriene er for vide. Så godt som alle pasientene som henvises eller tar kontakt selv, inkluderes i prosjektet og får rehabilitert tannsettet gratis.

TMD (kjeveleddslidelser)

Temporomandibulær dysfunksjon (TMD) er en fellesbetegnelse for langvarig smerte knyttet til tyggemuskulatur og/eller kjeveledd med omliggende strukturer. Helsedirektoratet har laget nasjonal faglig retningslinje for tverrfaglig behandling av TMD. TkRogaland etablerte i 2017 et pilotprosjekt for å implementere retningslinjen for tverrfaglig TMD-behandling. Pilotprosjektet er delvis finansiert av Helsedirektoratet og er det første i sitt slag utenfor universitetsmiljøet.

Pasienter med vedvarende TMD-symptomer får tverrfaglig utredning og behandling hos spesialist i oral protetikk og bittfunksjon, allmenntannlege, psykolog og fysioterapeut. Ved behov involveres også spesialist i oral medisin og oral kirurgi samt kjeve- og ansiktsradiolog. Det brukes en standardisert behandlingsmetodikk som muliggjør praksisnær forskning.

I 2022 har 110 pasienter fått utreding og behandling i TMD-teamet. Mange av disse pasientene henvises fra primær- og spesialisthelsetjenesten. Ventetiden for å få komme til tverrfaglig TMD-behandling er ca. ett år.

Tannbehandling i narkose

Tannhelse Rogaland gir tilbud om tannbehandling i narkose til pasienter som ikke mestrer ordinær tannbehandling. Vi har tilbud om tannbehandling i narkose på Haugesund sjukehus og Stavanger universitetssjukehus, og ved begge spesialistklinikkene. Det er særlig små barn, psykisk utviklingshemmede og TOO-pasienter som har behov for tannbehandling i generell anestesi.

I alt ble det i 2022 gjennomført 552 tannbehandlinger i narkose. For 102 pasienter var ventetiden under tre måneder, og for 450 pasienter mer enn tre måneder. Det gjøres kontinuerlig individuelle vurderinger, slik at småbarn og de pasientene med størst behov tas inn raskere. I 2022 satte narkoseteamene på sykehusene felles prioriteringskriterier. Vanligvis er det lengre ventetid for tannbehandling i narkose på sykehusene, enn på spesialistklinikkene. Det henger sammen med tilgangen på anestesipersonell og operasjonsstuer. Pasienter med generelle helseutfordringer kan ofte kun få narkose på sykehus. Ventetiden beregnes fra den datoen pasienten ble henvist til behandling.

	Antall pasienter med ventetid over 3 mnd.	Antall pasienter med ventetid under 3 mnd.
Helse Fonna	58	11
SUS	105	18
Haugesund spesialisttannklinikk	88	20
Stavanger spesialisttannklinikk	196	26

Forskning

2022 er det siste året i strategiperioden for «Ta vare på smilet», TkRogalands forsknings- og innovasjonsstrategi for perioden 2018–2022.

2017 var forskningsavdelingen ved TkRogaland liten og fragmentert, og det ble pekt ut tre hovedområder for oppbygning og utvikling av avdelingen i strategien: rekruttering, publisering og formidling samt ekstern finansiering.

Rekruttering

Forskningsavdelingen ekspanderte betydelig i perioden 2018–2021, og det ble i 2022 gjennomført 10,6 årsverk i forskningsavdelingen, fordelt på 17 personer. Til sammenligning ble det i 2017 gjennomført 2,0 forskningsårsverk. Forskningsavdelingen besto i 2022 av en tverrfaglig forskningsgruppe med kompetanse innen odontologi, psykologi, ernæringsfysiologi, helse og medisin, cellebiologi og samfunnsøkonomi. Odontologisk personell inkluderte fem tannleger, tre tannlegespesialister og en tannpleier. I tillegg var ti tannpleiere involvert i forskningsprosjektet «Oral helse for innsatte i fengsel». Avdelingen har videre en stor bredde i forskningskompetanse og inkluderer forskere med professorkompetanse, doktorgrad, studenter og tannhelsepersonell.

Antall forskningsmedarbeidere tilsatt i 2022	Antall medarbeidere	Antall gjennomførte årsverk
Forskere med professorkompetanse	1	1,0
Forskere med doktorgrad	6	4,8
Tannlegespesialister	3	0,9
Forskningsmedarbeider med odontologisk bakgrunn	9	4,6
Studenter*	8	4,8
Totalt**	**17**	**10,6**

*Oversikten inkluderer kun studentene som har ansettelsesforhold ved TkRogaland.

**Noen ansatte inngår i flere kategorier. Derfor er totalt gjennomførte årsverk mindre enn summen av postene i kolonnen.

I 2022 var ni studenter tilknyttet TkRogaland, gjennom veiledning og faglig samarbeid. Dette inkluderte både doktorgradsstipendiater, tannpleiere i mastergradsutdanning og tannleger i spesialistutdanning.

Antall studenter tilknyttet i 2022	Antall
Doktorgradsstipendiater	8
Tannpleiere i masterutdanning	2
Tannleger i spesialistutdanning	1
Totalt*	**10**

*En av kandidatene fullførte spesialistutdanningen sin våren 2022 og gikk over i en stipendiatstilling. Totaltallet for antall studenter er derfor mindre enn summen av postene i kolonnen. og tannleger i spesialistutdanning.

Ekstern finansiering: tildelinger, søknader og aktive prosjekter

Det ble i 2022 tildelt 3 millioner kroner fra Regionale forskningsfond Rogaland til prosjektet SmartJournal for oral helse i sykehjem. TkRogland har tidligere fått innvilget tre søknader om forskingsmidler, hvorav to av prosjektene er avsluttet. Den siste tildelingen, til nettverket GERONETT, som er et forskningsnettverk innen gerodontologi (eldres orale helse), ble avsluttet i 2022. Det ble innvilget 825 000 kr fra Forskningsrådets HELSEVEL-program for aktivitet i 2018–2021, og nettverket er forlenget ut 2022 på grunn av covid-19-pandemien.

Publisering og formidling

Vitenskapelige artikler (ansatte ved TkRogland er markert med fet skrift)

1. **Evensen KB** og **Bull VH**, *Oral health in prison: an integrative review*, International journal of prisoner health, 2022.

2. **Bryne E,** Hean SCPD, **Evensen KB, Bull VH**, *Seeing the person before the teeth: A realist evaluation of a dental anxiety service in Norway*, European Journal of Oral Sciences, 2022.

3. **Bryne E**, Hean SCPD, **Evensen KB, Bull VH**, *Exploring the contexts, mechanisms and outcomes of a dental anxiety service in Norway: A realist evaluation*, BMC Health Services Research, 2022.

4. **Neupane SP,** Virtej A, **Myhren LE** og **Bull VH**, *Biomarkers common for inflammatory periodontal disease and depression: A systematic review*, Brain Behav Immun Health, 2022.

5. **Bull VH** og **Melbye EL**, *Knowledge about caries and erosive tooth wear is confused among Norwegian high school students*, Acta Odontologica Scandinavica, 2022.

6. **Hauge MS**, Stora B, Vassend O, Hoffart A, Willumsen T, *Dental anxiety treatment by a dentist in primary care: A 1-year follow-up study*, European Journal of Oral Sciences, 2022.

7. **Melbye EL**, *Dimensional structure of the OHIP-14 and associations with self-report oral health-related variables in home-dwelling Norwegians aged 70*, Acta Odontologica Scandinavica, 2022.

8. **Neupane SP** +46 medforfattere, *Population-level risks of alcohol consumption by amount, geography, age, sex, and year: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2020,* The Lancet, 2022.

9. **Hauge MS**, Stora B, Vassend O, Hoffart A, Willumsen T, *Tannlege-administrert kognitiv atferdsterapi versus «Fire gode vaner» – bruk av midazolam*, Tannlege Tidene, 2022.

10. **Aardal V, Evensen KB**, Willumsen T, **Bull VH**, *The Complexity of Dental Anxiety and its Association with Oral Health-Related Quality of Life: An exploratory study*, European Journal of Oral Sciences, 2022.

11. **Mauland EK**, Thieu MKL, and Anders Verket, *Satisfaction and preferences among patients with both implant-supported single crown and tooth-supported fixed dental prosthesis: a pilot study*, Acta Odontologica Scandinavica, 2022.

12. **Karamehmedovic E**, Petersen PE, Agdal MGL, Virtanen JI, *Improving oral health of children in four Balkan countries: a qualitative study among health professionals, accepted for publication in Frontiers in oral health.*

13. **Evensen KB.** og **Melbye EL**, *The impact of proximity on information sharing in institutional food service. A study on health personnel's perceptions of proximity and information sharing with kitchen personnel*, Til vurdering i internasjonalt vitenskapelig tidsskrift.

14. **Myhren LE, Lee HH and Evensen KB,** *Exploring patient's experiences with customized temporomandibular disorder treatment at an Oral health centre of expertise*. Til vurdering i internasjonalt vitenskapelig tidsskrift.

15. **Lee HH** & **Melbye EL,** *Nursing home caregivers' acceptance of, and experiences with, a new digital intervention for oral healthcare: a qualitative study*. Til vurdering i internasjonalt vitenskapelig tidsskrift.

16. **Mauland EK, Bull VH**, **Melbye, EL** og Verket A, *Patient-reported outcomes following dental implant rehabilitation according to reason for missing teeth. A survey from a Norwegian population 8 years following treatment*. Til vurdering i internasjonalt vitenskapelig tidskrift.

17. **Myhren L, Lee HH, Evensen KB**, *Patients experience with TMD treatment*. Til vurdering i internasjonalt vitenskapelig tidsskrift.

18. **Myhren L, Pawlowski A, Schwob A, Bull VH**, *One size does not fit all: Development and evaluation of an individualized dental habituation programme for children with autism spectrum disorder*. Til vurdering i internasjonalt vitenskapelig tidsskrift.

19. **Bull VH og Melbye EL,** *Ungdom mangler kunnskap om syreskader***.** Sekundærpublisering, til vurdering i nasjonalt vitenskapelig tidsskrift.

20. **Hauge MS,** Stora B, Vassend O, Hoffart A, Willumsen T, *Tannlegeadministrert kognitiv atferdsterapi versus «Fire gode vaner» – bruk av midazolam: En randomisert kontrollert studie av behandling av tannbehandlingsangst i primær tannhelsetjeneste.* Den norske tannlegeforenings tidende, 2022.

Populærvitenskapelig formidling (ansatte ved TkRogland er markert med fet skrift)

- **Melbye EL,** *Helsefarlig tannhelse i sykehjemmene og konkret forsøk på løsning*, kronikk i Stavanger Aftenblad, feb. 2022.
- **Myhren LE**, *Bedre samarbeid kan styrke tannhelsen for barn med autismespekterforstyrrelser*, Kronikk i Stavanger Aftenblad, mai 2022.
- **Evensen KB** og **Melbye EL**, *Tre S-er for å forebygge underernæring i sykehjem,* kronikk i Stavanger Aftenblad, juli 2022.

Konferansebidrag

- **Knie LV**, Posterpresentasjon, *Serum biomarker profiling in smokers and non-smokers following periodontal therapy*, EuroPerio Congres, København, juni 2022.
- **Knie LV**, Oral presentasjon, *Serum biomarker profiling in smokers and non-smokers following periodontal therapy,* IKO Workshop on Translational Oral Research, juni 2022.
- **Aardal V,** Oral presentasjon, *The Complexity of Dental Anxiety and its Association with Oral Health-Related Quality of Life* på Oral Health Research Congress, PER-IADR, Marseille, sept. 2022.
- **Pawlowski A**, Oral presentasjon *Piloting of an individualized dental training program for autistic children,* Oral Health Research Congress, PER-IADR, Marseille, sept. 2022.
- **Lee HH, Bull VH,** Poster presentasjon *Measuring OHRQoL After Customized TMD Treatment; What Affects It Most, Oral Health Research Congress, PER-IADR, Marseille,* sept. 2022.

Andre muntlige presentasjoner

- **Evensen KB**, presentasjon på Nasjonal samling for Rus- og avhengighetsforskning, Forskning rus og somatisk helse, seksjon for klinisk rus -og avhengighetsforskning, OUS, Oslo, mai. 2022
- **Myhren L og Lee HH**, presentasjon av TMD-prosjektet på Tannhelse Rogalands personellmøte, mai 2022.
- **Hansen TL, Myhren L og Lee HH**, Del 2: Presentasjon av TMD-prosjektet på Norsk Tannpleierforenings fagkonferanse, juni 2022.
- **Myhren L**, presentasjon av autismeprosjektet på felles seminar for alle kompetansesentrene på Gardermoen, juni 2022.
- **Bergum KH**, presentasjon av forskningsprosjektet *Oral helse for innsatte i fengsel* og mastergradsprosjektet *Innsette i fengsel si oppleving av helseinformasjon og oral helseinformasjon i relasjon til eiga opplevde helse og oral helse: ein kvalitativ studie*, Fagkonferansen til Norsk Tannpleierforening, juni 2022.
- **Bryne E,** presentasjon av doktorgradsarbeid på TOO Multisenterstudie nettverksmøte, Gardermoen juni 2022.
- **Mauland EK**, presentasjon av Implantatprosjektet: *Patient satisfaction eight years following implant therapy in Norway*, Europerio juni 2022.
- **Aardal V,** presentasjon ph.d.-prosjekt på TOO Multisenterstudie nettverksmøte, Gardermoen juni 2022.
- **Lee HH,** presentasjon av mulighetsstudien *SmartJournal for eldre i sykehjem*, Forskningsseminar for alle kompetansesentrene, Gardermoen, juni 2022.
- **Evensen KB**, presentasjon av prosjektet *Oral helse for innsatte i fengsel* på samhandlingsmøte mellom Tannhelse Rogaland og Kriminalomsorgen okt. 2022.
- **Bergum KH**, presentasjon av artikkel fra masterprosjektet *Prisoners' perceived health, oral health, and their experience with health information: A qualitative study*" på Nettverkssamling til HELINOR (Health literacy Research Norway), okt. 2022.
- **Evensen KB**, presentasjon *Psychology in dentistry*, Barn i risiko-seminar, Hardingasete, Hardanger, sept. 2022.
- **Aardal V,** presentasjon av artikkel *The Complexity of Dental Anxiety and its Association with Oral Health-Related Quality of Life* for klinisk personell i TOO Rogaland, okt. 2022.
- **Hauge MA**, presentasjon av forskingsprosjektet *The effect of a dentist administered cognitive behavioural therapy (D-CBT) in adult patients with dental fear,* for klinisk personell i TOO Rogaland, okt. 2022.
- **Knie LV**, presentasjon, «Røyking betydning for periodontitt», Distriktsmøte i Egersund, Tannhelse Rogaland, des. 2022.
- **Melbye EL**, presentasjon av prosjektet *SmartJournal for oral helse i sykehjem - en evalueringsstudie* for styret i Regionale Forskningsfond – Rogaland, Stavanger, juni 2022.
- **Melbye EL**, presentasjon *SmartJournal – et verktøy for bedre munnhelse hos pleietrengende eldre* for Velferdsuniversitetet / Nettverk for velferdsforskning, Universitetet i Stavanger, des. 2022.

Annen formidling

- Prosjektet *SmartJournal for oral helse i sykehjem* har de siste årene utviklet et digitalt verktøy til bruk for pleiepersonell i sykehjem. Verktøyet ble i 2022 klar til testing, og vil gjøres tilgjengelig for aktuelle brukere etter en testfase i 2023-2024.

- Prosjektet *SmartJournal for oral helse i sykehjem* har produsert en rekke instruksjonsvideoer til bruk for pleiepersonell som har ansvar for munnstell av pasienter. Instruksjonsvideoene er tilgjengelige på TkRogaland sine nettsider.

Forskningssamarbeid og nettverk

Forskningsavdelingen samarbeider med praksisfeltet i Tannhelse Rogaland i en rekke forskjellige prosjekter. Dette inkluderer både kliniske prosjekter initiert av, og i samarbeid med, spesialisttannklinikken, i intervensjoner for å teste nye tannhelsetjenester, og i folkehelseprosjekter.

TkRogaland har samarbeid med en rekke universiteter og høyskoler, både knyttet til utdanninger og forskning. De ti studentene tilknyttet TkRogaland, tar mastergrader, doktorgrader og spesialistutdanninger på fem forskjellige universiteter og høyskoler.

Kompetansesenteret i Rogaland er også prosjektleder for forskningsnettverket GERONETT. Nettverket består av alle de seks regionale odontologiske kompetansesentrene, og i tillegg deltar medlemmer fra Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen, Universitetet i Stavanger og Humboldt-Universität i Berlin. I november arrangerte nettverket en konferanse i Bergen, med tittelen Betydning av oral helse for generell helse – og omvendt! Konferansen hadde innlegg fra en rekke nasjonalt og internasjonalt anerkjente forskere på feltet, og over hundre deltakere deltok på konferansen.

En kort oversikt over de største prosjektene

Exploring the context, mechanisms and outcomes of a dental anxiety service for torture, abuse and dental phobia patients: a realist evaluation

Målet for tortur, overgrep og odontologi (TOO)-tjenestetilbudet er å behandle tannbehandlingsangsten, for så å restituere tannsettet. Derfor består TOO-tjenestetilbudet av tverrfaglige team som behandler angsten først, og tannbehandler-team som deretter restituerer tannsettet. Den foretrukne behandlingsformen for de tverrfaglige teamene i TOO-tjenestetilbudet er kognitiv adferdsterapi, spesifikt in-vivo eksponeringsterapi gitt av tannbehandler i tannbehandlingssettingen. Selv om det foreligger god evidens for at kognitiv adferdsterapi kan redusere tannbehandlingsangst, viser litteraturen til et kunnskapshull om hvorvidt og hvordan, fra et tjenesteperspektiv, denne behandlingsformen når ut og hjelper den sammensatte TOO-pasientgruppen. Samtidig vet vi lite om hvordan tannbehandlere i de tverrfaglige teamene tar på seg den nye rollen som angstbehandlere. Ved å bruke rammeverket realist evaluation var dette sentrale spørsmål som avhandlingen tok for seg, for å komme nærmere å forstå hva med denne tjenesten som fungerer, for hvem, under hvilke omstendigheter, hvordan og hvorfor.

Data innhentet fra intervjuer og dokumenter resulterte i funn som beskrev hvordan relasjonelle og strukturelle faktorer påvirker hva med TOO som virker, for hvem, under hvilke omstendigheter, hvordan og hvorfor. Dette har resultert i tre publiserte artikler.

Samarbeidspartnere: Institutt for sosialfag – UiS

Tannbehandlingsangst og livskvalitet

TOO-tjenesten tilbyr angstreduserende og tilrettelagt behandling for personer som har vært utsatt for tortur eller overgrep, og for dem med odontofobi. Det finnes i dag lite kunnskap om denne heterogene pasientgruppen, deres livskvalitet og orale helse. Det er heller ikke klart om det er vesentlige forskjeller mellom de inkluderte gruppene.

Ved hjelp av en spørreundersøkelse undersøker vi i dette prosjektet hva som påvirker TOO-pasientenes orale helserelaterte livskvalitet, samt mulige ulikheter mellom dem som har odontofobi og har vært utsatt for overgrep, og dem som kun har odontofobi. Ved å analysere panoramarøntgen undersøker vi oral status hos pasienter i TOO som har mottatt tannbehandling i narkose ved Tannhelsetjenestens kompetansesenter i Rogaland. Både de som har fått akuttbehandling, og de som har fått behandling som en del av oral rehabilitering, er inkludert i studien. Innsamling av panoramarøntgen er fullført, og analysering begynner i løpet av få uker. Innsamling av spørreundersøkelser og analysering av data foregår fortløpende, og to artikler er under produksjon. Prosjektet er finansiert av TkRogaland.

Samarbeidspartnere: Institutt for klinisk odontologi – UiO.

Effekten av tannlegeadministrert kognitiv atferdsterapi på tannbehandlingsangst hos voksne pasienter.

Flere studier viser redusert oral helse hos personer med tannbehandlingsangst sammenlignet med befolkningen ellers. Psykologiske intervensjoner, vanligvis i form av kognitiv atferdsterapi utført av psykologer, har i en rekke studier vist seg å være nyttig i behandlingen av tannbehandlingsangst. En effektiv behandlingsmetode designet for bruk av en vanlig tannlege, vil kunne føre til at flere pasienter får hjelp med sin lidelse.

Denne studien utviklet og testet en slik metode (D-CBT). I en RCT sammenlignes den med tannbehandling under sedasjon kombinert med kommunikasjonsmetoden «4 gode vaner». Nivå av tannbehandlingsangst måles sammen med livskvalitet, oral helserelatert livskvalitet og evne til å motta tannbehandling. Målingene gjentas etter 1 og 3 år.

82 pasienter har fullført behandlingen. Inklusjonskriteriet var alder over 18 år samt selvrapportert tannbehandlingsangst som hindret pasienten i å motta nødvendig tannbehandling. Førsteforfatter gjennomførte alle behandlinger i begge behandlingsgrupper. Manualer beskriver detaljert metodene, og videoopptak ble gjort av alle behandlinger for å evaluere adherens til manualene.

Samarbeidspartner: Det odontologiske fakultet – UiO

Oral helse for innsatte i fengsel

Forskningsavdelingen er i sluttfasen av innsamling av data i studien «Oral helse for innsatte i fengsel». Studien vil kartlegge de innsattes orale helse og risikofaktorer som kan bidra til dårlig oral helse, som rusmisbruk, livsstilsfaktorer (ernæring, bruk av tobakk osv.) og tannbehandlingsangst, samt kartlegge konsekvenser av oral helse. I tillegg vil effekten av en intervensjon på bedret oral helse testes. Intervensjonen er basert på teknikken Motiverende Intervju (MI), og søker å bedre de innsattes orale helse. Studien startet i november 2021, og alle de fire fengslene i Rogaland har vært inkludert. Datainnsamlingen antas å være ferdig juni 2023.

Forskningsprosjektet har blitt svært godt mottatt i Kriminalomsorgen, og samarbeidet med fengslene har vært svært bra. Tannhelsepersonell som har deltatt i prosjektet, har også gitt gode tilbakemeldinger; de har blitt veldig godt mottatt i fengslene, og det har opplevdes nyttig å delta i et forskningsprosjekt rettet mot denne sårbare gruppen. I tillegg tilbakemelder de om økt kompetanse i teknikken Motiverende Intervju (MI), noe som gjenspeiles i økt bruk av denne teknikken i behandling av egne pasienter på tannklinikk.

Det finnes svært få studier på innsattes orale helse, og denne studien vil bidra til økt kunnskap om dette og tilhørende risikofaktorer samt eventuelle konsekvenser av dårlig helse. I tillegg vil studien forhåpentligvis gi ny kunnskap om mulige måter å bedre innsattes orale helse på.

Samarbeidspartnere: Regionalt kompetansesenter for rusmiddelforskning i Helse Vest (KORFOR), Kriminalomsorgen, Sandeid/Haugesund/Stavanger/Åna fengsler, Helse Fonna, Kompetansesenter for rus – region Vest Stavanger (KoRus) og Institutt for klinisk odontologi – UiT.

SmartJournal for oral helse i sykehjem

SmartJournal er et digitalt verktøy som har som formål å bedre den orale helsen blant eldre på sykehjem, ved å bistå pleiepersonell med å ivareta sykehjemsbeboeres lovfestede rett til god munnhygiene og nødvendig tannbehandling (jf. kvalitetsforskrift for helse og omsorgstjenester, 2003). Verktøyet er utviklet av forskere ved TkRogaland i samarbeid med praksisfeltet og regionale FoU-miljøer. Utvikling av SmartJournal fikk forprosjektstøtte av Regionale forskningsfond – Vestlandet for perioden 2018–2019. Våren 2021 ble det gjennomført en mulighetsstudie ved tre sykehjem i Rogaland. I denne studien så vi på aksept av SmartJournal blant pleiepersonell. Resultatene var oppløftende: Blant 86 pleiere som besvarte en spørreundersøkelse om SmartJournal etter å ha brukt verktøyet i en tremånedersperiode, svarte 72 % at SmartJournal ga økt kvalitet i pleien, og at den var nyttig i det daglige arbeidet på avdelingen. 94 % svarte at det var lett å lære seg å bruke SmartJournal, og 69 % svarte at de ønsket å bruke en oppdatert versjon i arbeidet sitt i fremtiden. Noen avdelinger var så fornøyde med verktøyet at de ønsket å fortsette å bruke prototypen på eget initiativ etter at mulighetsstudien var gjennomført. På grunn av den

gode mottakelsen blant pleiepersonell, ble det besluttet å gjøre en utvidet test av SmartJournal i en evalueringsstudie. Denne studien ble innvilget kr 3 000 000 i støtte fra Regionale forskningsfond Rogaland i februar 2022.

Prosjektgruppen har det siste året jobbet med videre utvikling og optimalisering av SmartJournal, samt planlegging av evalueringsstudien. I denne studien vil vi undersøke om bruk av SmartJournal kan ha en positiv effekt på kunnskap, holdninger, motivasjon og atferd relatert til munnhelse/-stell blant pleiepersonell i sykehjem, og om dette kan komme pasientene til gode i form av bedre munnhelse. Prosjektgruppen arbeider nå med rekruttering av deltakere på 12 sykehjem i Sør-Rogaland.

Samarbeidspartnere: Det helsevitenskapelige fakultet – UiS, NETTOP – UiS, Fakultet for helse- og idrettsvitenskap – UiA, Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) i Rogaland og Norwegian Smart Care Cluster (NSCC).

«Hvordan går det med tannimplantatene»

Tannimplantatbehandling er en vanlig behandlingsform for å erstatte manglende tenner. Årlig settes det inn mellom 20 000 og 30 000 tannimplantater i Norge. Behandlingsmetoden er veldokumentert, men det finnes lite informasjon om hvordan det går med tannimplantater i en stor befolkning over lang tid. I dette prosjektet er hensikten å kartlegge pasienttilfredshet og komplikasjoner åtte år etter tannimplantatbehandling. Materialet består av pasienter som fikk HELFO-refusjon for tannimplantatbehandling i 2014. Med utgangspunkt i takstkoder som ble brukt, studeres to grupper: en populasjon som har mistet tenner på grunn av periodontitt, og en populasjon som mangler tenner som følge av andre årsaker. Et utvalg på totalt 3000 pasienter har fått invitasjon til å fylle ut et spørreskjema som kartlegger pasienttilfredshet og oral helserelatert livskvalitet. Videre vil 300 pasienter bli invitert til klinisk undersøkelse for å evaluere funksjon og komplikasjoner etter behandlingen. Prosjektet vil øke kunnskapen om pasienttilfredshet, livskvalitet og komplikasjoner etter tannimplantatbehandling.

Samarbeidspartnere: Stavanger spesialisttannklinikk (ved TkRogaland), Institutt for klinisk odontologi – UiO, Institutt for klinisk odontologi – UiB, TkNN og TkMidt.

Evaluering av et tverrfaglig behandlingstilbud til pasienter med TMD-relaterte plager

Ved TkRogaland har det siden 2017 pågått et prøveprosjekt rettet mot pasienter med TMD-relaterte plager. Pasientene får et tverrfaglig behandlingstilbud av et TMD-team bestående av tannlege, fysioterapeut og psykolog. Vi har utført en evalueringsstudie for å undersøke pasientenes erfaringer med behandlingen, og hva som var viktig for dem i forbindelse med behandlingen. Data ble samlet inn ved hjelp av spørreskjema og dybdeintervju. Ved å undersøke pasientenes erfaringer kan vi bidra til et mer målrettet behandlingstilbud til en pasientgruppe det erfaringsmessig er utfordrende å behandle. En vitenskapelig artikkel som baserer seg på data fra dybdeintervjuene, er under omarbeiding etter å ha vært til review hos et internasjonalt tidsskrift. Parallelt med dette arbeides det med ferdigstilling av en evalueringsrapport som baserer seg på data fra spørreskjema og intervjuer samt journaldata.

Samarbeidspartnere: Stavanger spesialisttannklinikk (ved TkRogaland)

Persontilpasset tilvenning til tannundersøkelse for barn med autismespekterdiagnose (ASF)

Vi har utviklet og evaluert en protokoll for persontilpasset tilvenning til tannundersøkelse rettet mot barn med ASF. Målet med studien var å bidra til at barn med ASF får en bedre opplevelse av tannlegebesøket og undersøkelsen samt å bedre samarbeid mellom barn og tannhelsepersonell. Protokollen baserer seg på gradvis eksponering og persontilpassede forberedelser med visuelle hjelpemidler i form av bilder, video og sosiale historier og utlån av utstyr. For å evaluere protokollen har elever med ASF ved STOLT-avdelingen på Eiganes barneskole fått tilvenningstimer. Miljøveiledere og lærere ved skolen medvirket i utvikling av sosiale historier og bildemateriell i tillegg til å være ansvarlige for forberedelsene som ble gjort i skoletiden. Det var også disse som fulgte barna til tilvenningstimene og registrerte barnas samarbeid med tannhelsepersonellet. Erfaringer fra miljøveilederenes og lærernes deltakelse i prosjektet ble samlet gjennom dybdeintervjuer. En vitenskapelig artikkel basert på resultatene, er nå til review hos et internasjonalt tidsskrift.

Samarbeidspartnere: Stavanger spesialisttannklinikken (ved TkRogaland) og Eiganes barneskole

Kontakt

Ingvild Dommersnes, leder TkRogaland
Ingvild.dommersnes@throg.no

Vibeke Hervik Bull, forskningsleder TkRogaland
vibeke.bull@throg.no

Pernille Lysaker, fylkestannhelsesjef
pernille.lysaker@throg.no

Adresse
Torgveien 21 b, 4016 Stavanger

Telefon
51 50 68 10

Organisasjonsnummer
924 378 611

E-post
kompetansesenteret@throg.no

Nettside
www.tkrogaland.no

Tannhelsetjenestens
kompetansesenter
Rogaland